

Отново е време за училище

На 8 октомври, децата и родителите от българското неделно училище „Св. св. Кирил и Методий“ в гр. Бърно тържествено откриха новата 2023/2024 учебна година.

Училището започва с 25 деца от първи до девети клас и работи с подкрепата на Министерство на образованието по проекта „Роден език зад граница“.

Децата бяха посрещнати с домашна питка от директора на училището г-жа Галя Георгиева. Тържеството започна с българския национален химн, последвано от кратка литературно-музикална програма.

Директорът на школото се обърна с мили думи към учениците и към родителите, които от сърце подкрепят учебните и извънкласните занимания на своите деца, участват заедно с тях в различни празници и фестивали, където малките танцьори от „Китка“ под ръководството на г-н Георги Жилев представят българската култура не само пред сънародниците си, но и пред чешкото общество. Точно това е и причината учебната година да започне малко по-късно – усилената подготовка и участието в традиционния фестивал на националните общности „Бабилонфест“. Но с повече и по-напрегната работа учебният материал бързо ще бъде наваксан.

Да е спорна, спокойна и вдъхновена за нови идеи и начинания учебната 2023/2024 година! ♦

Галя Георгиева и Георги Жилев с родители – откриване на новата учебна година

Част от учениците на неделно училище „Св. св. Кирил и Методий“

Ръка за ръка с магията на родните неравноделни ритми

На 7 октомври, българи от Бърно събраха десетки съотечественици, които свидно пазят в сърцето си родните традиции и фолклор и поддържат жива родната култура зад граница. Традиционният Семинар за български народни танци, организиран от гражданско сдружение „Пирин“ и ансамбъл „Пирин“, с председател и ръководител инж. Георги Георгиев, се състоя в Културен дом „Рубин“, а десетки наши българи, както и приятелите им от различни националности, се хванаха ръка за ръка в една обща веселба. Организаторите очевидно бяха вложили много талант, енергия, желание – и едва ли съжеляват – защото инициативата бе реализирана на високо професионално ниво, доставяйки неподправена радост на всички присъстващи.

Ансамбъл „Пирин“ – Бърно танцува вече 22 години. За този немалък период от време, стотици са участия-

та и поканите от други фолклорни състави из цяла Европа, не липсват и забавни и курioзни събития като участие в ТВ предаване или изненада на сватби на приятели. Ансамбълът

репетира всеки четвъртък в салона на едно бърненско училище. Тези, които вече танцуват в състава, участват за „Пирин“ от приятели на приятели, от колеги, от концерти в

града. В началото, повечето от тях умеят само Право и Дунавско хоро, но постепенно и упорито научават хора от всички фолклорни области на България и с различни хореографи. През цялата година в Чехия се провеждат десетки фестивали и концерти. „Пирин“ получава покани и участва в много от тях: Международния фолклорен фестивал – Стажнице, Дни на малцинствата, празник на Светите братя Кирил и Методий в Микулчице, „Бабило-нфест“ – Бърно, „Яношиков дукал“ – Рожнов, Трифон Зарезан – Прага. Танцува на срещи на българите в Словакия. Чест гост е на Българския клуб в Острава. Семинарът е място за изява и запознанства с други състави, които се представят извън България. Вече години съществува приятелство и сътрудничество между съставите на „Пирин“ и „Българи“ от Прага, „Китка“ и „Пендари“ от Виена. Всяка есен „Пирин“ организира среща за всички, които обичат българския фолклор и музика, на който се учат хора и се опитват традиционни български ястия, приготвени от танцьорите и техните приятели. Вечерта продължава с концерт и забава.

За да вземат участие в събитието, в южноморавския град пристигнаха ансамбъл „Китка“ и певческо трио „Настроение“ от Виена, ансамбъл „Иглика“ от Краков. Естествено, към тях се присъединиха домакините от „Пирин“ и танцьорите от малката „Китка“, гр. Бърно към Българското сдружение в града.

Както всяка година, програмата включваше две части: обучение по някои от основните ни фолклорни танци, представяне на българската култура и българската гастрономия. От 19 часа започна концертът на всички участници.

Ансамбъл „Китка“ от Виена е до-

бре познат на българските общности не само в Австрия, но и в Чехия и Словакия, Германия, Швейцария, Италия, Англия, Испания, Кипър..., обичан и скъп гост на Традиционните събори на българите в Микулчице, организирани от Асоциацията на българските сдружения в Чешката република. През 2004 година две българки, водени от общата си любов към родния фолклор, решават спонтанно да организират група за български народни танци. Така във Виена се ражда любителската танцова група „Китка“, която скоро намира своя път към сърцето и

душата на българската общност в австрийската столица. Популярността на групата бързо расте, разширява се репертоарът, усъвършенстват се уменията на участниците. Групата има богат репертоар, включващ танци от различни етнографски области на България (Тракийска, Шопска, Северняшка, Добруджанска, Пиринска), създадени

от различни хореографи, което прави концертите ѝ за публиката разнообразни и интересни. Художествени ръководители на ансамбъла са Валя Дряновска, дългогодишен танцьор и солист към Северняшки ансамбъл „Плевен“ и Диана Стоева с професионална квалификация „Художествен ръководител на танцов състав“. През януари 2008 година членовете на танцова група „Китка“ създават сдружение с идеална цел – „Български ритми“ с председател Бойка Анастасова. Знаещи и незнаещи, малки и големи, професионалисти и любители намират своето място – освен хореография, Сдружението организира и курсове по български народни танци за начинаещи и напреднали. Стременията и идеите на „Български ритми“ не спират до тук. Народните танци не могат да съществуват без магията на музиката. През 2013 година програмата се допълва от хор по автентично фолклорно пеене с ръководител Ма-

рия Толева, дългогодишен солист на Държавния ансамбъл за народни песни и танци в град Пазарджик. 2014 г. е и първата сценична изява на може би единствената по рода си извън пределите на България кукерска група под ръководството на Пеню Стефанов.

Детски танцов състав „Китка“ е създаден и се развива към Българското сдружение – Бърно. Негов ръководител е Георги Жилев. Малките танцьори отдавна са обичани участници във фестивала на националните общности „Бабилонфест“, както и в културната програма на Традиционните събори на българите в Микулчице.

Много силно впечатление на останалите участници и на публиката направиха изпълненията на ансамбъл „Иглика“ от Краков, в който има един единствен българин, всички останали са поляци. Краковският самодеен ансамбъл е създаден през 2001 г. към Института по славянска филология на Ягелонския университет, чиито възпитаници са Катажина Витек и още много участници през годините – общо над 330 полски любители на богатата българска фолклорна култура. През март 2023 г. ансамбълът получи почетния плакет на Вицепрезидента на Република България г-жа Илияна Йотова за популяризиране на българския фолклор зад граница и по повод двадесетата годишнина от своето основаване. Отличие то беше връчено на формацията по време на юбилейния ѝ концерт, който се състоя в Културния център в Краков. За принос в културния диалог Катажина Витек – създател и ръководител на „Иглика“, получи орден „Honoris Gratia“ от името на кмета на Краков Яцек Майхровски.

Много емоции, нови запознанства, българска кухня, в която не липсваха родните наденички, кебапчета, кюфтета, шопска салата, лютеница и, естествено, българско вино, общи танци и веселба – всичко това отдавна е част от Семинара за български народни танци в Бърно. ♦

Ден на будителите

В родния календар датата 1 ноември – Денят на народните будители – е особен празник, посветен на просветителите и книжовниците, които са изградили и съхранили духовните ценности и културното самосъзнание на българите.

Желязко Желязков, Ивалин Иванов, Христо Христов, Кирил Беровски

С грижа да не бъде забравено миналото, да се поддържа жива паметта – родовата, културната и националната, председателят на АБС в ЧР, г-н Кирил Беровски, заедно с членовете на ръководството на Българския културно-просветен клуб в Прага: Ивалин Иванов, председател на сдружението, инж. Христо Христов и Желязко Желязков се поклониха и поднесоха цветя пред барелефа на д-р Петър Берон, намиращ се в центъра на чешката столица.

В чест на празника инж. Христо Христов произнесе кратко слово: „Когато човечеството се нуждаело от нещо полезно и потребно, то винаги е търсело и намирало начин да го има, независимо от големите трудности. В тъмните времена на турското робство, най-голямата нужда и потребност са били запазването на идентичността, народните традиции, духовността и вярата за бъдещите поколения.

Първостепенно значение имало будителството: образовани духовни-

ци, просветители, общественици и учители посвещавали своите умения, знания, опит и, главно буден ум, в услуга на своите сънародници.

Българският културно-просветен клуб в Прага остава верен на своите родолюбиви прояви и днес застава пред барелефа на славния български родолюбец, учител и будител д-р Петър Хаджи Берович – една от най-ярките личности на Българското възрождане – първият европейец в българската литература; първият български учен; автор на първия български учебник за модерно светско образование; първият български енциклопедист, владеещ 9 езика, живял в Париж, Берлин, Лондон, Виена, Прага, Атина, Букурещ – в знак на уважение и почит към делото му, и в неговото лице и към всички български будители, служили достойно на Отечеството си.

За съжаление, там където властват сметки и пари, морал недей търси – д-р Петър Берон става жертва на завист и ламтеж за наследство – намерен е удушен в имението си до Крайова, Румъния. След смъртта му оставените от Берон попечители спечелват съдебното дело, осигуряват имота и изпълняват завещанието. От продажбата на имота се получава доста голяма сума, от която малка част бива отделена за родния му Котел, а останалата – за построяването на Българската мъжка гимназия в Одрин.

Поклон пред делата на народните будители, посветили своя живот за благоденствието и справедливостта на своя народ!“

След края на официалната част присъстващите разговаряха на чаша кафе в българския ресторант „Херцовка“ в чешката столица. ♦